

Lov om Gader, Veje og Vandafløb i København af 14. December 1857 § 13, Lov af 3. April 1868 om Udvidelse af Anstalten for sindssyge i Østifterne § 2, Lov om Øvelsesleje af 24. April 1868 § 3, Lov om Diger af 10. April 1874 §§ 1 og 4, Lov om Vandafledning og Afbenyttelse af 28. Maj 1880, Lov om Fiskeriet af 5. April 1888 § 6, Lov af 19. April 1907 om Forandringer i Lov af 28. Maj 1880 om Vandafledning og Afbenyttelse og Lov om Saltvandsfiskeri af 4. Maj 1907 § 9.

Heraf vil det ses, at Lovgivningsmagten paa mangfoldige Omraader i forskellige Øjemed har givet Ret til at ekspropriere Jord til Brug uden at være bragt i nogen Ængstelse for at have krænket Bestemmelserne om Ejendomsretten i Grundlovens § 82. Jeg har ment at skyldte Tinget at fremkomme med disse Oplysninger, da jeg mulig derigennem kan berolige ærede Medlemmer angaaende dette Forhold.

Brandes: Jeg tager neppe fejl i, at den højtærede Konseilspræsident anførte de Data, som han nu meddelte Landstinget, i Anledning af det Spørgsmaal, jeg har rejst. Og naar den højtærede Konseilspræsident siger, at han har undersøgt denne Sag, siden Lovforslaget sidst var til Behandling, maa jeg sige, at denne Undersøgelse er falden ham let, fordi man i almindelige juridiske Haandbøger vil kunne finde alt det opregnet, som den højtærede Forsvarsminister nu har nævnt. Ogsaa jeg har set dette efter, inden jeg berørte det Spørgsmaal, jeg rejste her i Tinget, men den højtærede Forsvarsminister vil dog vist indse, at hvad han har anført, aldeles ikke besvarer de Indvendinger, jeg har rejst. Hvad for det første Plakaten af 1801 angaar, da er den højtærede Forsvarsminister jo enig med mig i, at den ikke skal anvendes ved denne Lejlighed, at han ikke vil tage den som Grundlag for de Ekspropriationer, der tænkes foretagne i militære Øjemed, thi hvis han vilde gøre det, vilde han jo ikke have forelagt nærværende Lovforslag; det havde han ikke behøvet, hvis han gik ud fra den Betragtning, at Plakaten af 1801 i og for sig var tilstrækkelig som Lovhjemmel for saadanne Ekspropriationer. — Det andet Spørgsmaal er saa dette, om ikke Grundlovens § 82 forlanger en Lovhjemmel af særegen Art, hvis der skal skrides til Ekspropriation, en Lovhjemmel af den Art, at den indskrænker Ekspropriationen til særlige Tilfælde. Og alle de Love, som den højtærede Forsvarsminister nu har nævnt, angaa netop

saadanne særlige Tilfælde, hvor ingen bestrider, at man efter at have søgt Lovhjemmel hos Rigsdagen kan gaa til Ekspropriation. Jeg kan naturligvis ikke nøjagtigt erindre alt det, som den højtærede Forsvarsminister nu anførte, men naar han f. Eks. nævnede offentlige Gangstier eller en Udvidelse af en Sindssygeanstalt, Vand- og Kloakanlæg eller Diger eller en Udvidelse af Øvelsesleje, vil man straks se, at dette er begrænsede Tilfælde, som ingenlunde kunne sammenstilles med noget saadant som „militære Øjemed” i al Almindelighed. Under dette kan jo falde næsten alt, hvad overhovedet kan benævnes militært, og det har virkelig ingen Lighed med noget saadant som „offentlige Gangstier”. Det forekommer mig derfor, at den højtærede Forsvarsminister for saa vidt kunde have sparet sig den Meddelelse, han har ment sig forpligtet eller følt sig tilbøjelig til at give Landstinget, for hvad han her har nævnt, oplyser intet om det Spørgsmaal, som jeg tillod mig at drage frem. Det er Spørgsmaalet, om Grundlovens § 82 — bortset nu fra Plakaten af 1801, hvori heller ikke den højtærede Forsvarsminister vil søge sin Lovhjemmel — ikke forlanger en mere begrænset Lovhjemmel for Ekspropriation end den, der vil blive given ved Vedtagelse af det Lovforslag, som den højtærede Forsvarsminister nu har forelagt her i Tinget.

Da jeg har Ordet, vil jeg tillade mig at sige, at jeg agter ikke at stemme for Lovforslagets Overgang til Folketinget, men paa den anden Side vil jeg ikke stemme imod, fordi jeg ønsker, at Sagen skal undersøges paa ny i det høje Folketing, og jeg kunde da tænke mig, at baade selve dette Spørgsmaal, jeg her har rejst, og ogsaa Spørgsmaalet om Helsingør Garnisons videre Debattering, som man blev afskaaren fra yderligere at debattere sidst her, vil blive rejst overfor den højtærede Forsvarsminister i Folketinget. Derfor vil jeg ingenlunde modsætte mig, at Forslaget gaar over til det høje Folketing, men jeg vil ganske simpelt ikke stemme for Forslaget i dets nuværende Form og tilraader mine Meningsfæller at gøre det samme.

Da ikke flere forlangte Ordet, sluttedes Forhandlingen.

Lovforslaget (se Tillæg C.)

vedtoges enstemmigt med 37 Stemmer.

Formanden: Lovforslaget vil nu blive tilstillet Folketinget.